

ТЕХНИК РЕГЛАМЕНТЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ, ҚАБУЛ ҚИЛИШ О'ЗГАРТИРИШ ВА БЕКОР ҚИЛИШ ТАРТИБЛАРИ ҲАҚИДА

Toshkent Davlat Texnika Universiteti

Ilmiy rahbar: t.f.n, prof Kadirova Sharofat Abduvaxobovna

Stajyor tadqiqotchisi: Ismatova Ozoda Normatovna

Anotatsiya: Texnologik reglamentlar - bu ko'plab korxonalar ishida talab qilinadigan hujjatlarning eng muhim toifalaridan biri bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, u mahsulot chiqarish yoki har qanday faoliyatni amalga oshirish jarayonini tavsiflovchi aktlar va qoidalar to'plamidir. Texnik reglament to'g'ridan-to'g'ri tashkilotning asosiy faoliyatining protseduralari va bosqichlarini ko'rib chiqadi, mahsulot ishlab chiqarish uchun barcha mumkin bo'lgan va zarur talablarni tavsiflaydi, shuningdek, olingan tovarlarning yakuniy tavsifini o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: Texnik reglament, korxonalar, reglament, talab, qonunlar, hujjat, zavod, ishlab chiqarish, qoida, faoliyat...

Texnologik reglamentlar - bu ko'plab korxonalar ishida talab qilinadigan hujjatlarning eng muhim toifalaridan biri bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, u mahsulot chiqarish yoki har qanday faoliyatni amalga oshirish jarayonini tavsiflovchi aktlar va qoidalar to'plamidir. Texnik reglament to'g'ridan-to'g'ri tashkilotning asosiy faoliyatining protseduralari va bosqichlarini ko'rib chiqadi, mahsulot ishlab chiqarish uchun barcha mumkin bo'lgan va zarur talablarni tavsiflaydi, shuningdek, olingan tovarlarning yakuniy tavsifini o'z ichiga oladi.

Albatta, ushbu hujjat tashkilotning ish sohasidagi mutaxassislarining ishining asosini tashkil qiladi. Aynan shu aktga muvofiq zavod, zavod va boshqalarning faoliyat jarayoni amalga oshiriladi. Bunday hujjatning ko'plab tarmoqlarning faoliyat sohalarida joriy etilishi hayot normalari va standartlarini o'zgartirish bilan bog'liq. Ekologik tozalik va mahsulotlarning tabiiy kelib chiqishiga katta rol beriladi. Energiyani tejash va atmosfera va atrof-muhit ifloslanishini kamaytirish katta rol o'ynaydi. Ushbu talablarga asoslanib, texnologik reglament kabi hujjatni ishlab chiqish va joriy etish amalga oshirilmoqda.

Texnologik reglamentlar - ham butunlay yangi, ham modifikatsiyalangan mahsulotni ishlab chiqarishni rejalashtirishda rasmiylashtirilishi kerak bo'lgan hujjat. Bu talabni tushuntirish oson. Hozirgi vaqtda bozor bir-biridan foydalanish toifalari, o'ziga xos xususiyatlari bilan ajralib turadigan turli xil mahsulotlar bilan to'lib-toshgan va ularning ishlab chiqarish jarayonlari ham mutlaqo noyobdir. Shu sababli, ushbu mahsulotning sifati va xavfsiz xususiyatlariga ishonch hosil qilish uchun texnologik reglamentlarni ishlab chiqish kerak. Ammo shuni ta'kidlash joizki, ba'zida texnik

tavsiflari bo'yicha o'xshash mahsulotlarni ishlab chiqarish jarayonida bitta hujjatdan foydalanishga ruxsat beriladi.

Ushbu qonun mahsulotning juda ko'p sonli xossalari va sifatlarini tartibga soladi. Jumladan:

1. Qabul qilingan tayyor mahsulot tavsifi va xususiyatlari.
2. Foydalanadigan xususiyatlar va xususiyatlar moddalar, materiallar va xom ashyo ishlab chiqarish.
3. Ishlab chiqarish jarayonini bosqichma-bosqich tavsiflovchi oqim sxemalari.
4. Tarkibi uchun asosiy va zarur talablar ro'yxati.
5. Ushbu mahsulotni ishlab chiqarish maqsadi, shu jumladan ishlash usullari tavsifi.

6. Albatta, hozirda ushbu mahsulot ishlab chiqarish jarayonining atrof-muhitga ta'siri darajasini tavsiflovchi ekologik xususiyatlar katta rol o'ynaydi.

7. Boshqa ko'rsatkichlar.

Texnik jihatdan tartibga solish asoslari. Texnik reglament. Ishlab chiqarish, qabul qilish, o'zgartirish va bekor qilish tartibi

Texnik jihatdan tartibga solish asoslari.

• Texnik jihatdan tartibga solishning asosiy printsiplari O'zbekiston Respublikasining «Texnik jihatdan tartibga solish to'g'risida»gi Qonuniga binoan quyidagilar belgilangan:

• texnik reglamentlarni qo'llashning majburiyligi, chunki texnik reglament bir turdagi mahsulot, ishlar va xizmatlar xavfsizligiga majburiy talablarni o'rnatuvchi, texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjat hisoblanadi;

• texnik reglamentlarni qo'llashning bir xilligi, ya'ni texnik reglament O'zbekiston Respublikasining butun hududida barcha yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan qo'llaniladi;

• texnik reglamentlarning texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi milliy va xalqaro normativ hujjatlarga muvofiqligi.

Texnik reglamentlarning texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi milliy va xalqaro normativ hujjatlarga muvofiqligi. Ta'rif bo'yicha texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlar tarkibiga quyidagilar kiradi: - texnik reglamentlar; - standartlashtirish bo'yicha normativ hujjatlar; - sanitariya, veterinariya-sanitariya, fitosanitariya qoidalari va normalari; - shahar qurilish, ekologik normalari va qoidalari; - texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi boshqa hujjatlar; - texnik reglamentlarning, ularni ishlab chiqish, qabul qilish va e'lon qilish tartibi to'g'risidagi axborotning ochiqligi.

• Texnik reglamentlarning texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi milliy va xalqaro normativ hujjatlarga muvofiqligi. Ta'rif bo'yicha texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlar tarkibiga quyidagilar kiradi:

- - texnik reglamentlar;
- - standartlashtirish bo'yicha normativ hujjatlar;
- - sanitariya, veterinariya-sanitariya, fitosanitariya qoidalari va normalari;
- - shahar qurilish, ekologik normalari va qoidalari;
- - texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi boshqa hujjatlar;
- - texnik reglamentlarning, ularni ishlab chiqish, qabul qilish va e'lon qilish tartibi to'g'risidagi axborotning ochiqligi.

Mahsulotlar, ishlar va xizmatlar xavfsizligi — mahsulotning, uni loyihalash, ishlab chiqarish, ishlatish (undan foydalanish), montaj qilish, sozlash, saqlash, tashish, realizatsiya qilish va utilizatsiya qilish jarayonlarining, bajariladigan ishlar, ko'rsatiladigan xizmatlarning holati bo'lib, bunda insonning hayotiga, sog'lig'iga, atrof muhitga, yuridik, jismoniy shaxslarning va davlatning mol-mulkiga zarar yetkazilishi ehtimoli bilan bog'liq yo'l qo'yilmaydigan xavf mavjud bo'lmaydi;

• Mahsulotlar, ishlar va xizmatlar xavfsizligi — mahsulotning, uni loyihalash, ishlab chiqarish, ishlatish (undan foydalanish), montaj qilish, sozlash, saqlash, tashish, realizatsiya qilish va utilizatsiya qilish jarayonlarining, bajariladigan ishlar, ko'rsatiladigan xizmatlarning holati bo'lib, bunda insonning hayotiga, sog'lig'iga, atrof muhitga, yuridik, jismoniy shaxslarning va davlatning mol-mulkiga zarar yetkazilishi ehtimoli bilan bog'liq yo'l qo'yilmaydigan xavf mavjud bo'lmaydi;

Texnik reglament.

• Texnik reglamentlar federal qonunlar va qarorlarini qabul qilish uchun tegishli ravishda belgilangan tartibda qarori bilan qabul qilinadi.

• Har qanday shaxs texnik reglament loyihasini ishlab chiquvchisi bo'lishi mumkin.

• Texnik reglament loyihasini ishlab chiqish to'g'risidagi bildirishnoma texnik tartibga solish bo'yicha federal ijroiya organining bosma nashrida va davlat axborot tizimida elektron raqamli shaklda e'lon qilinishi kerak.

Texnik reglament loyihasini ishlab chiqish to'g'risidagi xabarnomada qaysi mahsulotlar yoki unga qo'yiladigan talablar bilan bog'liq bo'lgan jarayonlar (shu jumladan tadqiqotlar), ishlab chiqarish, qurish, o'rnatish, ishga tushirish, foydalanish, saqlash, tashish, sotish va utilizatsiya qilish to'g'risidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak; ishlab chiqilgan talablar, ushbu texnik reglamentning maqsadining qisqacha bayoni, uni ishlab chiqish zarurati asoslanishi va tegishli xalqaro standartlar qoidalari yoki O'zbekiston hududida amaldagi majburiy talablardan farq qiladigan ishlab chiqilayotgan talablar ko'rsatilgan.

• Texnik reglament loyihasini ishlab chiqish to'g'risidagi xabarnomada qaysi mahsulotlar yoki unga qo'yiladigan talablar bilan bog'liq bo'lgan jarayonlar (shu jumladan tadqiqotlar), ishlab chiqarish, qurish, o'rnatish, ishga tushirish, foydalanish, saqlash, tashish, sotish va utilizatsiya qilish to'g'risidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak;

ishlab chiqilgan talablar, ushbu texnik reglamentning maqsadining qisqacha bayoni, uni ishlab chiqish zarurati asoslanishi va tegishli xalqaro standartlar qoidalari yoki O`zbekiston Respublikasi hududida amaldagi majburiy talablardan farq qiladigan ishlab chiqilayotgan talablar ko`rsatilgan.

- O`zbekiston Respublikasi ushbu texnik reglament loyahasini ishlab chiqish vaqtida va texnik reglament loyihasi bilan tanishish usuli to`g`risidagi ma`lumotlar, ushbu texnik reglament loyahasini ishlab chiquvchining ismi yoki familiyasi, ismi, otasining ismi, pochta manzili va agar mavjud bo`lsa, yozma izoh olish uchun ishlatilishi kerak bo`lgan elektron pochta manzili manfaatdor tomonlar.

Ishlab chiqarish — jamiyatning yashashi va taraqqiy etishi uchun zarur bo`lgan moddiy boyliklar (turli iqtisodiy mahsulotlar)ni yaratish jarayoni;

- Ishlab chiqarish — jamiyatning yashashi va taraqqiy etishi uchun zarur bo`lgan moddiy boyliklar (turli iqtisodiy mahsulotlar)ni yaratish jarayoni;

- Ishlab chiqarish omillarini iste`mol va investitsiyalar uchun mo`ljallangan tovarlar va xizmatlarga aylantirish.

- Ishlab chiqarish inson hayotining tabiiy sharoiti va boshqa faoliyat turlarining moddiy asosidan iborat. Kishilik jamiyati taraqqiyotining hamma bosqichlarida Ishlab chiqarish zarur. Uning mazmunini mehnat jarayoni belgilaydi.

- Ishlab chiqarish jarayoni 3 element — mehnat, mehnat ashyolari va mehnat vositalari bo`li-shini taqozo etadi. Ijtimoiy ishlab chiqarish ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqarish va iste`mol buyumlari ishlab chiqarishdan tashkil topadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O`lchash vositalarini qiyoslash va kalibrlash, Sattorov.M. AndMI-2019
2. Metrologiya asoslari, Ismatullayev.P.R O`quv qo`llanma- TDTU, 2018
3. [http:// Texnologik reglamentlar mahsulot ishlab chiqarish uchun asos sifatida - Mutaxassisdan so'rang 2024 \(techconfronts.com\)](http://Texnologik%20reglamentlar%20mahsulot%20ishlab%20chiqarish%20uchun%20asos%20sifatida%20-%20Mutaxassisdan%20so'rang%202024%20(techconfronts.com))